

Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen
Langeweg 72 Middelharnis

Colofon

Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen Langeweg 72 Middelharnis

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU

Projectnummer en versie: 3783, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise e.a.	Rapportdatum: 18-10-2021
Ligging projectgebied: Langeweg 72, Middelharnis		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl
T: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Voorgenomen activiteit.....	3
1.3 Doel van het onderzoek	3
2 Het onderzoeksgebied	4
2.1 Situering	4
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	4
3 Het onderzoek.....	5
3.1 Methode.....	5
3.2 Huismussen	6
3.3 Gierzwaluwen.....	6
3.4 Resultaten	6
3.4.1 Vleermuizen	6
3.4.2 Huismussen	7
3.4.3 Gierzwaluwen.....	7
4 Samenvatting en conclusies	7

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de sloop van bebouwing op het adres Langeweg 72 te Middelharnis, hebben onderzoekers van Natuurbank Overijssel, de te slopen bebouwing in het onderzoeksgebied onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode april-september 2021.

In het kader van de zorgplicht (Art. 1.11 Wet natuurbescherming) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Omdat met een eenmalige visuele inspectie, de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen niet vastgesteld kan worden, is gericht vervolgonderzoek noodzakelijk.

Vleermuizen en hun verblijfplaatsen en nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn strikt beschermd en mogen ze alleen negatief beïnvloed worden indien een ontheffing van de Wet natuurbescherming is verkregen.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen gepresenteerd. De rapportage wordt afgesloten met het vaststellen van de wettelijke consequenties en eventuele vervolgstappen.

1.2 Voorgenomen activiteit

Het voornemen is de bebouwing in het onderzoeksgebied volledig te slopen.

1.3 Doel van het onderzoek

Om de functie van de te slopen bebouwing voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen vast te kunnen stellen is specifiek onderzoek uitgevoerd in de periode april – augustus 2021. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 en het protocol voor onderzoek naar nestplaatsen voor huismussen en gierzwaluwen (BIJ12).

Onderzoeksvraag

Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te geven op onderstaande onderzoeksvragen:

1. *Welke functie(s) hebben de gebouwen in het plangebied voor vleermuizen? Welke soorten en hoeveel dieren bezetten een verblijfplaats in het gebouw?*
2. *Waar bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing?*
3. *Wordt de eventueel aanwezige verblijfplaats negatief beïnvloed door uitvoering van de voorgenomen activiteiten?*
4. *Nestelen er huismussen in de te slopen bebouwing? Zo ja, hoeveel en waar in het gebouw?*
5. *Nestelen er Gierzwaluwen in de te slopen bebouwing? Zo ja, hoeveel en waar in het gebouw?*

2 Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Langeweg 72 te Middelharnis. Het ligt in de woonkern Middelharnis en wordt omgeven door stedelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: pdok.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit bebouwing. In het plangebied staan drie gebouwen, waaronder twee grote gebouwen die onderling met elkaar verbonden via een tussenbouw en een kleiner los staand gebouw. Alle gebouwen zijn gebouwd van bakstenen en beschikken over een luchtspouw. De beide grote gebouwen hebben een met dakpannen gedekt zadeldak. Het kleine gebouw heeft een met bitumen dakleer gedekt dak. De staat van onderhoud van de gebouwen is redelijk; de gebouwen zijn wind- en waterdicht. Rondom de gebouwen ligt erfverharding en grasland. Op onderstaande afbeelding wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Begrenzing van het onderzoeksgebied; deze wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: pdok).

Detailopname van de te slopen bebouwing.

3 Het onderzoek

3.1 Methode

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersen D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanblijfsel en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen met zwermende dieren tijdens het binnenvliegen, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbezonende soorten. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam-, paar- en massawinterverblijfplaats.

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector nabij de te slopen bebouwing. De onderzoekers hebben het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende dieren en baltsende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. De bezoeken tijdens de kraamperiode zijn uitgevoerd door drie, zelfstandig werkende onderzoekers. Gelet op de omvang van het object is dat voldoende om een goed beeld te krijgen van mogelijk aanwezige vleermuizen.

Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in mei, juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, de bezoeken in augustus en september zijn uitgevoerd voor het vaststellen van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De toegepaste

onderzoeksmethode is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2021. In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

bezoekdatum	tijdstip	n-onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
29-5-2021	22:00-0:00	3	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Onbewolkt, 17°C, droog, windstil
15-6-2021	3:00-5:00	3	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 13°C, droog, windstil
11-7-2021	22:00-0:00	3	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Half bewolkt, 23°C, droog (na regen), windstil
25-8-21	23:55 – 2:00	1	Paarverblijfplaatsen	Bewolkt, 20°C, droog, windstil
23-9-21	21:00-23:00	1	Paarverblijfplaatsen	Bewolkt, 15°C, droog, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek in het plangebied.

3.2 Huismussen

Voor het vaststellen van nestplaatsen van huismussen zijn twee bezoeken aan het plangebied gebracht te worden in de periode april – mei. Het plangebied is bezocht op 10 april 2021 en 10 mei 2021. Beide bezoeken zijn uitgevoerd in de tweede helft van de ochtend. Het onderzoek is uitgevoerd door één onderzoeker.

Er is tijdens het veldbezoek gekeken naar huismussen die voedselvluchten uitvoeren, nestbouw, aanwezige huismussen in het plangebied en geluisterd naar tjilpende huismussen nabij de nestplaats en bedelende jongen. Het onderzoek is uitgevoerd door één onderzoeker.

3.3 Gierzwaluwen

Voor het vestellen van nestplaatsen van gierzwaluwen, zijn drie bezoeken aan het plangebied gebracht. Deze bezoeken zijn uitgevoerd op 14 juni 2021, 30 juni 2021 en 11 juli 2021. De bezoeken zijn allen uitgevoerd in de avond, vanaf 1,5 uur voor zonsondergang, tot een half uur na zonsondergang. Er is gekeken naar invliegende vogels en rondvliegende dieren die enige verbondenheid met het gebouw vertoonden (rondvliegende ‘gierende’ dieren). Ook is geluisterd naar roepende adulte of jonge vogels, vanuit het nest. De onderzoeken zijn uitgevoerd door twee zelfstandige waarnemers die beide 50% van de bebouwing konden overzien.

3.4 Resultaten

3.4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats bezetten in de bebouwing in het plangebied.

Tijdens alle bezoeken werd een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen rond de beplanting ten zuiden van het plangebied. Deze vleermuis verscheen, maar was niet afkomstig vanuit het plangebied. Tijdens de najaarsronden, werd bij het gebouw ten zuiden van het onderzoeksgebied een baltende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze bezet er vermoedelijk een zomer- en paarverblijfplaats.

Vermoedelijke zomer- en paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis. De invliegopening is niet bekend.

3.4.2 Huismussen

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat huismussen in het plangebied nestelen. Er is tijdens het onderzoek niet één huismus in het plangebied waargenomen.

3.4.3 Gierzwaluwen

Er zijn geen aanwijzingen gebonden dat gierzwaluwen in het plangebied nestelen. Wel werden overvliegende gierzwaluwen waargenomen, maar deze vertoonden geen verbondenheid met het plangebied.

Overige soorten

Er zijn tijdens het veldwerk geen aanwijzingen gevonden dat beschermde diersoorten een rust- of voortplantingsplaats bezetten in het plangebied.

4 Samenvatting en conclusies

In de periode april -september 2021 zijn de gebouwen aan de Langeweg 72 te Middelharnis onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van huismussen en gierzwaluwen. De onderzoeken zijn uitgevoerd volgens de daarvoor geldende protocollen en zijn volledig en onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Uit het onderzoek is gebleken dat vleermuizen geen verblijfplaats bezetten in het onderzoekgebied en dat huismussen en gierzwaluwen er geen nestplaats bezetten. Als gevolg van het slopen van de bebouwing, wordt geen verblijfplaats van een vleermuis en geen nestplaats van huismussen of gierzwaluwen negatief beïnvloed.

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden.